

ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව
අ.පො.ස. (සා.පෙළ) විභාගය - 2018

11 - බුද්ධ ධර්මය

ලකුණු දීමේ පටිපාටිය

මෙය උත්තරපත්‍ර පරීක්ෂකවරුන්ගේ ප්‍රයෝජනය සඳහා සකස් කෙරිණි.
ප්‍රධාන පරීක්ෂක රැස්වීමේ දී ඉදිරිපත්වන අදහස් අනුව මෙහි වෙනස්කම් කරනු ලැබේ.

අවසන් සංශෝධන ඇතුළත් කළ යුතුව ඇත.

ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව
இலங்கைப் பரீட்சைத் திணைக்களம்

රහස්‍යයි

අ.පො.ස. (සා.පෙළ) විභාගය - 2018
க.பொ.த (சா.தர)ப் பரீட்சை - 2018

විෂයය අංකය
பாட இலக்கம்

11

විෂයය
பாடம்

බුද්ධ ධර්මය

I පත්‍රය - පිළිතුරු

I பத்திரம் - விடைகள்

ප්‍රශ්න අංකය வினா இல.	පිළිතුරු අංකය விடை இல.	ප්‍රශ්න අංකය வினா இல.	පිළිතුරු අංකය விடை இல.	ප්‍රශ්න අංකය வினா இல.	පිළිතුරු අංකය விடை இல.	ප්‍රශ්න අංකය வினா இல.	පිළිතුරු අංකය விடை இல.
01.	3	11.	1	21.	4	31.	3
02.	2	12.	2	22.	2	32.	1
03.	1/3	13.	4	23.	4	33.	4
04.	2	14.	4	24.	1	34.	3
05.	4	15.	2	25.	1	35.	4
06.	3	16.	3	26.	2	36.	3
07.	1	17.	4	27.	3	37.	2
08.	1	18.	1	28.	4	38.	3
09.	4	19.	2	29.	3	39.	4
10.	4	20.	1	30.	2	40.	2

විශේෂ උපදෙස් } එක් පිළිතුරකට ලකුණු
விசேட அறிவுறுத்தல் } ஒரு சரியான விடைக்கு

01

බැගින්
புள்ளி வீதம்

මුළු ලකුණු / மொத்தப் புள்ளிகள் 01 × 40 = 40

පහත නිදසුනෙහි දක්වෙන පරිදි බහුවරණ උත්තර පත්‍රයේ අවසාන තීරුවේ ලකුණු ඇතුළත් කරන්න.
கீழ் குறிப்பிடப்பட்டிருக்கும் உதாரணத்திற்கு அமைய பஸ்தேர்வு வினாக்களுக்குரிய புள்ளிகளை பஸ்தேர்வு வினாப்பத்திரத்தின் இறுதியில் பதிக.

නිවැරදි පිළිතුරු සංඛ්‍යාව
சரியான விடைகளின் தொகை

25

40

I පත්‍රයේ මුළු ලකුණු
பத்திரம் I இன் மொத்தப்புள்ளி

25

40

32. පාලකයෙකු යුක්තිය හා සාධාරණත්වය ඉටු නොවන ලෙස ස්ව කැමැත්ත මත අගතිශාමීව කටයුතු කිරීම
 (1) ඡන්දය ලෙස හැඳින්වේ. (2) ද්වේෂය ලෙස හැඳින්වේ.
 (3) භය ලෙස හැඳින්වේ. (4) මෝහය ලෙස හැඳින්වේ.
33. තමා උපමා කොට අනුන් ගැන සිතන්නට උගන්වන ධර්ම පරියාය බුදුදහමේ හැඳින්වෙන්නේ
 (1) ලෝකාධිපති ධර්ම ලෙස ය. (2) අත්තාධිපති ධර්ම ලෙස ය.
 (3) ධම්මාධිපති ධර්ම ලෙස ය. (4) අත්තුපනායික ධර්ම ලෙස ය.
34. ගර්භයේ භැඩිය කළයුතු ස්වරූපයෙන් ගොඩනංවන ලද ස්තූප හැඳින්වෙන්නේ
 (1) ධානාසාකාර ස්තූප ලෙසයි. (2) සංඝ්‍රාමාකාර ස්තූප ලෙසයි.
 (3) සංඝාකාර ස්තූප ලෙසයි. (4) පද්මාකාර ස්තූප ලෙසයි.
35. කෙවැනි ධර්ම සංගායනාවේ ප්‍රතිඵල ගණයට අයත් නොවන්නේ
 (1) දුසිල් මහණුන් සපුනින් තොරවීම ය.
 (2) නවරට සපුන් පිහිටුවීම ය.
 (3) අභිධර්ම පිටකයට කථාවක්පුපුකරණය එක්වීම ය.
 (4) ධර්ම විනය රැකගෙන යාමට භාණ්ඩ පරපුරකට පැවරීම ය.
36. එවකට පිරිසි නිබ්බ ආගම දහම හා බෞද්ධ අධ්‍යාපනය නගා සිටුවීමේ අරමුණින් දේශ නිනෙතම් පිරිස් සමග එක් වී පරම විඤ්ඤානාර්ථ බෞද්ධ සමාගම පිහිටුවනු ලැබුවේ
 (1) හික්කඩුවේ සුමංගල නිමිසන් විසිනි. (2) මිගෙවිටුවන්ගේ ගුණානන්ද හිමියන් විසිනි.
 (3) හෙන්රි ස්ටීල් මිල්කඩුවෙන් විසිනි. (4) අනුරාධ ධර්මපාලකුමාරන් විසිනි.
37. වැලිවිට සිරි සරණංකර සංඝරාජ මාහිමිපාණන් වහන්සේ විසින් රචිත ග්‍රන්ථ අතරට ඇතුළත් නොවන ග්‍රන්ථය වන්නේ
 (1) මුනිගුණාලංකාරයයි. (2) බුදුගුණාලංකාරයයි.
 (3) සාරාර්ථ සංග්‍රහයයි. (4) සතර ඛණ්ඩර සන්නයයි.
38. දුටුගැමුණු මහරජතුමන් විසින් ඉදිකරනු ලැබූ ආගමික ගොඩනැගිලි පමණක් දැක්වෙන පිළිතුර තෝරන්න.
 (1) ලෝවාමහාපාය, රුවන්වැලිසෑය, අභයගිරිය
 (2) රුවන්වැලිසෑය, මිරිසවැටිය, ජේතවනය
 (3) මිරිසවැටිය, රුවන්වැලිසෑය, ලෝවාමහාපාය
 (4) රුවන්වැලිසෑය, පූජාරාමය, මිරිසවැටිය
39. මහනුවර රාජධානි යුගයට අයත් සිතුවම් දක්නට ලැබෙන ස්ථානය වන්නේ
 (1) හිරුගල විහාරයයි. (2) ගල් විහාරයයි.
 (3) කිවංක පිළිමගෙයයි. (4) මැදවල විහාරයයි.
40. බුදුරජාණන් වහන්සේගේ දකුණු අකු ධාතුව තැන්පත් කොට දෙවනපෑතිස් රජතුමා ගොඩනැගූ ස්තූපය වන්නේ
 (1) මහියංගන චෛත්‍යයයි. (2) පූජාරාම දාගැබයි.
 (3) ගිරිහඬු සෑයයි. (4) රන්කොත් චෛත්‍යයයි.

* *

II පත්‍රය - පිළිතුරු

1. (i) සිදුහත් බෝසතාණන් වහන්සේ බුද්ධත්වයට පත්වීමෙන් පසුව කළ ප්‍රථම උදන වාක්‍යයට අයත් ගාථාවේ මුල් පද දෙක ලියන්න.
- (ii) සුද්ධෝදන රජතුමා විසින් සිදුහත් කුමාරයාට වාසය කිරීමට ඉදිකර දුන් මාලිගා තුන නම් කරන්න.
- (iii) සතර පෙර නිමිති ලියා දක්වන්න.
- (iv) "ලාහෝ අලාහෝ අයසෝ යසෝ ව" යන ගාථාවෙන් කියවෙන ධර්ම කරුණු හඳුන්වන පොදු නාමය ලියන්න.
- (v) වණ්ණපථ ජාතකයෙන් ප්‍රකට වන්නේ සිදුහත් බෝසතාණන් සම්පූර්ණ කළ කිනම් පාරමිතාව ද?
- (vi) "ඒහි පස්සිකෝ" යන දහම් භුණයෙහි අර්ථය ලියන්න.
- (vii) පරාභව සූත්‍රයේ දැක්වෙන සුද්ගලයාගේ පිරිහීමට හේතු වන කරුණු දෙකක් ලියන්න.
- (viii) බුදුදහමේ උගන්වන 'අත්ථි සුඛය' යන්න කෙටියෙන් පහදන්න.
- (ix) සේවියා ධර්මවලට අනුව ආහාර පරිභෝජනයේදී පිළිපැදිය යුතු යහපත් පුරුදු දෙකක් ලියන්න.
- (x) "ආත ධුලින් වැසී ගිය ඇත්රජ යැ. මෑත සවණක් සේ බුදුරැසින් සැදී ගිය බුදුරජාණෝ යැ..." යන පාඨය ඇතුළත් ධර්ම ග්‍රන්ථය හා එහි කතුවරයා නම් කරන්න.

- i. "අනේක ජාති සංසාරං - සන්ධාවිස්සං අනිබ්බිසං" (ලකුණු 02 යි)
- ii රම්‍ය, සුරම්‍ය, සුභ (ලකුණු 02 යි)
- iii. මහල්ලෙක්, ලෙඩෙක්, මළමිනිසෙක් හා පැවිදි රුවක් (ලකුණු 02 යි)
- iv. අටලෝ දහම/ අෂ්ට ලෝක ධර්මය (ලකුණු 02 යි)
- v. චීරය පාරමිතාව/ විරිය පාරමිතාව/ විරිය පාරමි/ විරිය පාරමිතා (ලකුණු 02 යි)
- vi. චිව් ඛලව/ චන්ත ඛලන්ත/ පැමිණ ඛලන්ත/ දහමෙහි ඇති විවෘත ඛව (ලකුණු 02 යි)
- vii. ධර්මයට අකමැති වීම
අසත්පුරුෂයන් ප්‍රිය වීම
සත්පුරුෂයන් ප්‍රිය නොකිරීම
අසත්පුරුෂ ධර්මයට ප්‍රිය කිරීම
නිතර නිදන සුලබව (නිද්දාසිලි)
කතාවෙන්ම දවස ගෙවීම (සභාසිලි)
උත්සාහයෙන් තොරවීම
අලසකම
ක්‍රෝධ කරන බව
මහලුවියට පත් දෙමාපියන්ට නොසැලකීම
මහණ බමුණන් බොරුවෙන් රැවටීම
රස බොජුන් තහිව වැළඳීම
මානයෙන් උදම් වී ඥාතීන් පහත් කොට සැලකීම
ස්ත්‍රීන් කෙරෙහි ලොල්වීම
සුරාව කෙරෙහි ලොල්වීම
සුදු කෙළියෙහි ලොල්වීම
වෛශ්‍යාවන් සේවනය කිරීම
පරමුවන් කරා යාම
වයසක මිනිසෙකු ප්‍රාඞ්ගු තරුණියක සරණ පාවා ගැනීම
නාස්තිකාර ස්ත්‍රියක හෝ පුරුෂයකු ගෘහ ආධිපත්‍යයෙහි තැබීම
ධනයෙන් හිත, තෘෂ්ණාවෙන් යුතු ක්ෂත්‍රියයකු රජකම පැතීම

(ලකුණු 02 යි)

- viii. අත්වී සුබය යනු ධාර්මිකව උපයා සපයා ගත් ධනයක් තමන්ට ඇතැයි සිතීමෙන් ඇතිවන සතුටයි.

(ලකුණු 02 යි)

- ix. ආහාර ප්‍රං කිරීමට කලින් මුඛය විවෘත නො කිරීම
ආහාර ගන්නා විට අත මුඛයට ඇතුළු නොකිරීම
ආහාර මුඛයෙහි තබාගෙන කථා නොකිරීම
මුඛය විවෘත කොට ඒ තුළට ආහාර විසි නොකිරීම
බත් පිඩි කට්ත් කඩා අනුභව නොකිරීම
අත ගසා දමමින් ආහාර නොගැනීම
දිව මුවින් පිටතට ඇද ආහාර නොගැනීම
සුරු සුරු හඬ නගමින් ආහාර නොගැනීම
අත ලෙවකමින් ආහාර නොගැනීම
පාත්‍රය/ පිඟාන ලෙවකමින් ආහාර නොගැනීම
තොල් ලෙවකමින් ආහාර නොගැනීම
ඉඳුල් සහිත අතින් පැන් බඳුන නොගැනීම
වඳුරන් මෙන් හක්කේ තබාගෙන ආහාර අනුභව නොකිරීම

(ලකුණු 02 යි)

- x. බුන්සරණ - විද්‍යා චක්‍රවර්ති පඬිවරයා

(ලකුණු 02 යි)

එක් කොටසකට ලකුණු දෙක බැගින් ලකුණු 20 යි.

2. (i) බුදුරජාණන් වහන්සේ ස්වාභාවික පරිසරය ආශ්‍රිතව වස් විසූ ස්ථාන දෙකක් නම් කරන්න.
(ii) උන්වහන්සේ පරිසරයේ සුන්දරත්වය අගය කළ ආකාරය කෙටියෙන් දක්වන්න.
(iii) පාරිසරික සම්පත් ආරක්ෂා කිරීමෙන් ලැබිය හැකි ප්‍රයෝජන මොනවාදැයි පැහැදිලි කරන්න.

i	පළමුවන වස් කාලය	-	බරණැස ඉසිපතනාරාමය
	දෙවන, තෙවන හා සිව්වන වස්කාල	-	වේළුවනාරාමය
	පස්වන වස් කාලය	-	විශාලා මහනුවර කුඩාගාර ශාලාව
	හයවන වස් කාලය	-	මකුල පර්වතය
	අටවන වස් කාලය	-	හේමකලා පර්වතය/ හේමකලා පර්වතය
	දහවන වස් කාලය	-	පාර්ලෙය්‍ය වනය
	දහතුන, දහ අට, දහනවය වස් කාල	-	චාලිය පර්වතය

(ලකුණු 02 යි)

ii. බුදුරජාණන් වහන්සේ පරිසරයේ සුන්දරත්වය විරාගිව වර්ණනා කොට ඇත.

— රජගහනුවර හා ඒ අවට පරිසරය වර්ණනා කොට ඇත.

රජගහනුවර සිත් අලවන සුලුය. නිග්‍රෝධය සිත්කලුය. වෞර ප්‍රපාතය සිත්කලුය. වේහාර පර්වතය පාර්ශ්වයෙහි වූ සජ්තපර්ණී ගුහාව ද සිත්කලුය. ඉසිගිලි පර්වතයේ කාලගිලාව ද සිත්කලුය.....

— විශාලා මහනුවර උදේන,ගෝතමක, සත්තම්බක සාරන්දල ආදී රමණීය ස්ථාන රැසක් ද වර්ණනා කොට ඇත.

— උරුවෙල් දහව්ව සේනානි නම් නියම් ගමද වර්ණනාවට ලක් කර ඇත.
මේ භූමි භාගය රමණීය ය. වන ලතෙක ප්‍රිය ජනකය.....

පිළිතුර සමස්තයක් ලෙස සලකා ලකුණු ප්‍රදානය කරන්න. කරුණු තුනක්වත් දක්වා තිබිය යුතුය.

(ලකුණු 03 යි)

iii.

* අප අවට ඇති පරිසරයේ සියලුම සම්පත් මිනිසාගේ යහපත පිණිසම හේතුවේ.

* බුදු දහම පාරිසරික සම්පත් ආරක්ෂා කර ගැනීම සඳහා වටිනා උපදෙස් රාශියක් ලබාදෙන අතර, එයින් අපට ලබාගත හැකි ප්‍රයෝජන ද පෙන්වා දී ඇත.

* ජල සම්පත ආරක්ෂා කිරීම පිළිබඳව බුදුදහම ප්‍රමුඛතාවක් දක්වයි. ජලයට මුත්‍රා කිරීම, කෙළ ගැසීම වරදක් බවත්, එය හික්ෂුන් වහන්සේලා නොකළ යුත්තක් බවත් පෙන්වා දී ඇත. පිරිසිදු පානීය ජලය ලබා ගැනීමෙන් නිරෝගී ජීවිතයක් ගත කළ හැකිය.

* පිරිසිදු වාතය ද පාරිසරික සම්පතකි. පිරිසිදු පරිසරයක් පවත්වා ගන්නා ආකාරය වුල්ලවග්ග පාළියේ වත්තක්කන්ධකයෙහි විස්තර කොට ඇත.

* සත්ත්වයාට ප්‍රධාන වශයෙන් ආහාර ලබා දෙන්නේ තුරුලතාය. වෘක්ෂ ලතා සංරක්ෂණය සම්බන්ධයෙන් බුදු දහමෙහි උපදෙස් ලබා දී ඇත. බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් වනාන්තර වැවීම දිවා රෑ පිං වැඩෙන පිංකමක් ලෙස ද දේශනා කොට ඇත.

* බෞද්ධ උපදෙස් පිළිපදිමින් පාරිසරික සම්පත් ආරක්ෂා කරන්නේ නම් වර්තමානයේ අපට මුහුණදීමට සිදුව ඇති ගංවතුර, නායයාම්, ශ්වසන ආබාධ ආදී පීඩාවන්ගෙන් මිදී සුව පහසු ජීවිතයක් ගත කිරීමට හැකි වනු ඇත.

පිළිතුර සමස්තයක් ලෙස සලකා ලකුණු විනිශ්චය කරන්න

(ලකුණු 05 යි)

3. (i) "තංච කම්මං කතං සාධු" යන ධම්මපද ගාථාව සම්පූර්ණ කර ලියන්න.
 (ii) එම ගාථාවේ තේරුම ලියන්න.
 (iii) පුද්ගල ජීවිතයේ සාර්ථකත්වයට උපදෙස් සපයන ග්‍රන්ථයක් ලෙස ධම්මපදය ඇගයීමට ලක් කරන්න.

- i. තංච කම්මං කතං සාධු
 යං කත්වා නානුතප්පති
 යස්ස පතීතෝ සුමනෝ
 විපාකං පටිසේවති

ගාථාව සම්පූර්ණයෙන් ලියා ඇත්නම් ලකුණු 02 ප්‍රදානය කරන්න.
 අක්ෂර වින්‍යාසය නොසලකන්න.

(ලකුණු 02 යි)

- ii. යමක් කිරීමෙන් පසු තැවීමට සිදු නොවේද, යමක විපාකය ප්‍රීතියෙන් හා සොම්නසින් යුතුව විඳිය හැකි වේද විඛල ක්‍රියාවල නිරත විය යුතුය.

හෝ

සිහිකරන විට පසු තැවීමට හේතු නොවන, සතුව දනවන ක්‍රියාවන්හි නිරත විය යුතුය

ගාථාවේ සම්පූර්ණ අදහස තිබේනම් ලකුණු 03 දෙන්න.

(ලකුණු 03 යි)

- iii *
- පුද්ගල ජීවිතය සාර්ථකත්වයට පත් කර ගැනීම සඳහා උපදෙස් සපයන, ප්‍රායෝගිකව අදාළ කර ගත හැකි මා හැඟි ග්‍රන්ථයක් ලෙස ධම්මපදය සඳහන් කළ හැකිය.
 - ධම්මපදයේ චිත ගාථා ධර්මයන්හි ඇතුළත් උපදෙස් මගින් හොඳ නරක හඳුනා ගැනීමට මඟ පෙන්වයි.
 - සිතේ සන්සුන් බව ඇති කර ගැනීම හා විර්ශවන්නව ක්‍රියා කොට ජීවිතය ජය ගැනීමට උපදෙස් ලබා දෙයි.
 - සහජීවනයෙන් ක්‍රියා කිරීමට අල්පේච්ඡ බව ඇති කර ගැනීමට වාමි ජීවිතයක් ගත කිරීමට ඉතා වටිනා උපදෙස් ලබා දෙයි.
 - අධික අශාවන්ගෙන්, අපේක්ෂාවන්ගෙන් තොරව ධනය උපයාගෙන සාර්ථක මිනිසෙකු වීමට උපදෙස් ලබා දෙයි.
 - සමාජගත ජීවිතයේදී ඇසුරු කළ යුතු හා නොකළ යුතු පුද්ගලයන් හඳුනා ගැනීමට මඟ පෙන්වයි.
 - පුද්ගල පෞරුෂය නිවැරදි ක්‍රියාකාරකම්වලින් ගොඩ නගා ගැනීමට ඉතා වටිනා උපදෙස් ලබා දෙයි.
 - සමස්තයක් ලෙස ධම්මපදයෙන් මෙලොව ජීවිතය සාර්ථක කර ගැනීමට මෙන්ම පරලොව ජීවිතය සාර්ථක කර ගැනීමට අවශ්‍ය උපදෙස් ලබා දෙන බව සඳහන් කර තිබීම අවශ්‍ය වේ.

පිළිතුර සමස්තයක් ලෙස සලකා ලකුණු ප්‍රදානය කරන්න.

(ලකුණු 05 යි)

4. (i) දස රාජධර්මවලට අයත් කරුණු අතුරෙන් දෙකක් ලියන්න.
 (ii) ඉහත (i) හි දැක්වූ කරුණුවලින් එක් කරුණක් පැහැදිලි කරන්න.
 (iii) “මහජනතාවට යහපත් සේවාවක් සැපයීමට දස රාජධර්ම ඉවහල් වේ.” විස්තර කරන්න.

i.

1. දානය (දානං)
2. සීලය (සීලං)
3. පරිත්‍යාගය (පරිච්චාගං)
4. සෘජුබව (අජීජවං)
5. මෘදු බව (මද්දුවං)
6. තපස (තපං)
7. අක්‍රෝධය (අක්කෝධෝ)
8. අවිහිංසාව (අවිහිංසා)
9. ඉවසීම (ධන්තී)
10. අවිරෝධතාව/ විරුද්ධ නොවීම (අවිරෝධතා)

නිවැරදි කරුණු 02 ක් නම් කර තිබේ නම් ලකුණු 02 ක් ලබා දෙන්න.

(ලකුණු 02 යි)

ii. (1) දානය

රටවැසියාගේ ආර්ථික සුරක්ෂිතතාව තහවුරු කරලීම සඳහා අවශ්‍ය ප්‍රාග්ධනය ලබාදීම දානය යන්නෙන් අර්ථවත් කෙරේ. කෘෂි කර්මාන්තය, වෙළෙඳාම ආදී ජීවන වෘත්තීන් ආරම්භ කොට ක්‍රියාත්මක කර ගෙන යාමට අවශ්‍ය පහසුකම් සපයා දීමයි.

(2) සීලය

කායික, වාචික සංවරයෙන් යුක්තවීම, සදාචාර සම්පන්න අයෙකු වීම, ප්‍රතිපත්තිගරුක වීම හා අන් අයට ආදර්ශවත් වීම සීලය යි. වාරිඟු වාරිඟු ගැන සැලකිලිමත්ව ක්‍රියා කිරීම මූලික වශයෙන් සීලයට අයත් වේ.

(3) පරිත්‍යාගය

සාලකයා තම රටවැසියාගේ යහපත සඳහා තම කාලය, ශ්‍රමය, ධනය සුව පහසුව යනාදිය කැප කිරීම පරිත්‍යාගයයි.

(4) සෘජු බව

නිවැරදි හික්දු තීරණ ගැනීමට බාධාවක් දේශපාලන හිතවත්කම් ශ්‍රෝති සබඳතා පසෙක තබා සතර අගතිගෙන් තොරව යුක්තිය හා සාධාරණත්වය වෙනුවෙන් අවශ්‍ය කටයුතු කිරීම

(5) මෘදු බව

මෘදු බව යනු හදවතේ මොළොක් බවයි. ජනතාවට මුහුණපෑමට සිදුවන විවිධ ආර්ථික හා සාමාජික ගැටලු හා අභියෝගවලට කාරුණික හැඟීමෙන් ක්‍රියා කිරීමයි.

(6) තපස

මනා ඉන්ද්‍රිය සංවරයක් හා තැත්පත් සිතකින් ජනතා අපේක්ෂා ඉටුවන පරිදි ක්‍රියා කිරීමයි.

(7) අක්‍රෝධය

ක්‍රෝධ වේතනාවෙන් තොරව කටයුතු කිරීමයි. සියලු රටවැසියන් තම දරුවන් ලෙස සිතා වෙරයෙන්, ක්‍රෝධයෙන්, කෝපයෙන් තොරව ක්‍රියා කිරීමයි.

(8) අවිහිංසාව

කායික හා මානසික හිංසාවෙන් තොරව මිනිසා ඇතුළු සෑම සත්ත්ව කොට්ඨාසයක් කෙරෙහි ම කටයුතු කිරීමයි.

(9) ඉවසීම

දුරදිග සිතාබලා, ක්ෂණික තීරණවලට නොවිළඹ ඉවසිලිවත්තව කටයුතු කිරීමයි.

(10) අවිරෝධතා

විවිධ අදහස් හා මතවාද දරන පිරිස් සමග මධ්‍යස්ථව ගැටුම්වලින් තොරව කටයුතු කිරීම.

එක් කරුණක් කෙටියෙන් පැහැදිලි කර තිබේ නම් ලකුණු 03 දෙන්න.

(ලකුණු 03 යි)

iii.

ජනතා හිතවාදී පාලකයෙකු විසින් අනුගමනය කළ යුතු මූලධර්ම අතරට දස රාජ ධර්ම අයත්වේ. ජනතාව හා පාලකයන් අතර පැවැතිය යුත්තේ පිය පුතු සබඳතාවට සමාන ළෙන්ගතු සබඳතාවකි. ඒ සඳහා දස රාජ ධර්ම පිටුබලයක් සපයයි.

- * දානය යනු ආර්ථික වශයෙන් රට වැසියන් සුරක්ෂිත කිරීමට කටයුතු කිරීමයි. ඒ තුළින් සමාජය ස්වයංපෝෂිත වෙයි.
- * පාලකයා පරිත්‍යාගශීලී වීම නිසා ජනතා සුභ සාධනය දියුණු කළ හැකි වෙයි.

- * පාලකයා සිල්වත් වීම, ඉන්ද්‍රිය සංවරයෙන්, අක්‍රෝධයෙන්, අවිහිංසාවෙන් ක්‍රියා කිරීම නිසා බියෙන්, සැකෙන් තොරව සහජීවනයෙන් හා සාමකාමීව ජීවත්වීමේ හැකියාව ලැබීම.
- * සෘජුව ක්‍රියා කිරීම ඉවසීම හා මෘදු බව හේතු කොට ගෙන ජනහිතකාමී තීරණ ගැනීමේ හැකියාව ලැබේ. ඒ තරහා යුක්තිය හා සාධාරණත්වය රජයක සමාජ වටපිටාවක් ගොඩනගා ගත හැකිය.
- * රටේ ජීවත්වන සමස්ත ජනයාගේ අදහස්වලට ගරු කිරීම හේතුවෙන් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය තහවුරු වේ.

පිළිතුර සමස්තයක් ලෙස සලකා ලකුණු විනිශ්චය කරන්න.

(ලකුණු 05 යි)

5. (i) මහින්දාගමනය සිදු වූ ආකාරය සැකෙවින් දක්වන්න.
 (ii) ලක්දිව බුදුසමයේ ව්‍යාප්තියට දෙවනපෑතිස් රජතුමාගෙන් සිදු වූ මෙහෙය අගය කරන්න.
 (iii) මහින්දාගමනයෙන් අප ලැබූ දායාද පිළිබඳ විස්තරයක් කරන්න.

- i. ධර්මාශෝක අධිරාජයාගේ ධර්මදූත සේවාවේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස සම්බුද්ධ පරිනිර්වාණයෙන් 236 වන වර්ෂයෙහි එනම් දෙවන පෑ තිස් රජතුමාගේ පළමු රාජ්‍ය වර්ෂයෙහි මහින්දාගමනය සිදුවිය. මිහිදු මාහිමි ප්‍රමුඛ දූත පිරිස පොසොන් පුරපසළොස්වක් පොහෝ දින මිහින්තලේ අම්බස්ථල පර්වතයට වැඩම කොට ලක්දිව වැසියාට ධර්ම දේශනා කළහ.

කෙටියෙන් පැහැදිලි කිරීමක් තිබේ නම් ලකුණු 02 ප්‍රදානය කරන්න.
 (ලකුණු 02 යි)

- ii. *
- ලක්දිව බුදු සමයේ ව්‍යාප්තිය සඳහා දෙවන පෑතිස් රජතුමාගෙන් අම්ල මෙහෙයක් සිදුවිය.
 - රජතුමා පළමුව බුදු දහම වැළඳගෙන රට වැසියන්ට ද බුදු දහම වැළඳ ගැනීම සඳහා ආදර්ශයක් සැපයීම
 - මහමෙව්නා උයන සඟ සතුකොට පූජා කොට එහි විනය සීමාව පිහිටුවා මහා විහාරය ඉදිකොට සම්බුද්ධ ශාසනයේ පදනම දැමීම.
 - අර්ථික කුමාරයා ඇතුළු පිරිස ශාසනයට ඇතුළත් කොට හික්ෂු සමාජය ඇති කිරීමට කටයුතු කිරීම.
 - අනුලා දේවිය ඇතුළු කාන්තාවන්ට පැවිදිවීම සඳහා සංඝමිත්තා තෙරණිය ගෙන්වා ගැනීමට කටයුතු සැලැස්වීම.
 - ශ්‍රී මහා බෝධීන් වහන්සේ දඹදිව සිට මෙරටට ගෙන්වා ගනු ලැබීම.
 - ලක්දිවට බුදු සසුන පැමිණීමෙන් පසු ඉදිකළ පළමු චෛත්‍යය වන ධූපාරාමය ගොඩනැංවීම.

කරුණු 03 ක් වත් ඇතුළත් පිළිතුරකට ලකුණු 03 ලබා දෙන්න.
 (ලකුණු 03 යි)

iii.

මිහිඳු මහ රහතන් වහන්සේ ප්‍රධාන ධර්මදූතයන් වහන්සේලාගේ සම්ප්‍රාප්තියත් සමගම ලංකා ශාසන ඉතිහාසයේ රන් අකුරින් ලියැවුණු සමාරම්භය සනිටුහන් විය. ශ්‍රී ලාංකේය ජනතාවට බුදු දහමේ ආශීර්වාදය ලැබුණි. එසේම ඒ දහමින් ඔප් නැංවුණු ශ්‍රේෂ්ඨ දායාද රාශියක් උරුම විය. ඒ අතර,

- * මහා විහාරය කේන්ද්‍ර කොට ගත් වෙහෙර විහාර ඇති වීම
- * හික්ෂු සමාජය හා හික්ෂුණි සමාජය ඇති වීම
- * මහා විහාරය කේන්ද්‍ර කොට ගත් අධ්‍යාපන ක්‍රියාවලියක් ආරම්භ වීම
- * ශ්‍රී මහා බෝධීන් වහන්සේ වැඩමවා රෝපණය කිරීම
- * ප්‍රතිමා කලාව හා වාස්තු විද්‍යාත්මක නිර්මාණ බිහි වීම
- * චිත්‍ර, මූර්ති, කැටයම් ගෘහ නිර්මාණ ආදී කලා අංග බිහිවීම
- * නාෂාව හා අක්ෂර මාලාවක් ලැබීම
- * සිංහල හා පාලි ගද්‍ය පද්‍ය සාහිත්‍යයක් ලැබීම
- * දැහැමි රාජ්‍ය පාලන ක්‍රමයක් ඇති වීම
- * දැහැමි ආර්ථික ප්‍රතිපත්තියක් ලැබීම
- * දැහැමි පුද, සිරිත් ඇති වීම
- * උසස් සාරධර්ම හා ගුණ ධර්ම ලැබීම

පිළිතුර සමස්තයක් ලෙස සලකා ලකුණු පිරිනමන්න.

(ලකුණු 05 යි)

6. (i) දෙවන ධර්ම සංගායනාව පැවැත්වීමට තුඩුදුන් හේතු සැකෙවින් දක්වන්න.
- (ii) එම ධර්ම සංගායනාව පැවැත් වූ ස්ථානය, රාජානුග්‍රහය ලබා දුන් පාලකයා හා සහභාගි වූ හික්ෂුන් ගණන ලියන්න.
- (iii) දෙවන ධර්ම සංගායනාවේ ප්‍රතිඵල ගෙනහැර දක්වන්න.

- i. දෙවන ධර්ම සංගායනාව පැවැත්වීමට තුඩුදුන් හේතුව වන්නේ විශාලා මහනුවර වැසි වජ්ජිපුත්තක හික්ෂුන් දස වස්තුවක් ඉදිරිපත් කිරීමයි. අකැප වූ කරුණු දහයක් කැප යයි වම හික්ෂුහු ප්‍රකාශ කොට ක්‍රියාවට නැංවුහ. මෙය විනිශ්චය කිරීමේ අවශ්‍යතාවක් ඇති විය. එසේම ධර්ම විනය පිරිසිදුව පවත්වාගෙන යාමේ අවශ්‍යතාව ද ඇති විය.

(ලකුණු 02 යි)

- ii. විශාලා මහනුවර වාලුකාරාමයේදී/ විශාලා මහනුවරදී/ වාලුකාරාමයේදී
කාලාශෝක රජතුමා
හත් සියයයි/ 700

(ලකුණු 03 යි)

- iii. දෙවන ධර්ම සංගායනාවේ ප්‍රතිඵල සමූහයක් වූ අතර ඒවා ශාසන ඉතිහාසය කෙරෙහි බලපෑ ආකාරය ශාසන ඉතිහාසය තුළින් ප්‍රකට වේ.
- * දස වස්තුව අකැප යැයි ප්‍රතිකෂේප වීම.
 - * විනය විරෝධීව කටයුතු කළ හික්ෂුන්ට නිග්‍රහ කිරීම
 - * පළමුවන ධර්ම සංගායනාවේදී ඇති කර ගත් සම්මුතිය අනුව ශික්ෂාපද ලිහිල් නොකොට ඉදිරියට පවත්වාගෙන යාමට තීරණය කිරීම.
 - * මෙතෙක් පැවති ථේරවාදී හික්ෂු පරපුර ථේරවාද හා මහාසංඝික ලෙස බෙදී පසුව අටළොස් නිකායක් බවට සංවර්ධනය වීම
 - * දස වස්තුව පිළිගත් දුර්මතධාරී වජ්ජිපුත්තක හික්ෂුන් දස දහසක් සසුනින් ඉවත් කර සංඝ සංශෝධනයක් සිදු කිරීම

ආදී කරුණු තුනක් වත් ඇතුළත් වන සේ විස්තර කර ඇත් නම් ලකුණු 05 ක් ලබා දෙන්න.

(ලකුණු 05 යි)

7. පහත සඳහන් මාතෘකා අතුරෙන් දෙකකට කෙටි සටහන් ලියන්න.

- (i) රේරුකානේ වන්දවීමල මහනාහිමි
- (ii) කලාණ මිත්තනා
- (iii) සද්ධර්ම රත්නාවලිය
- (iv) බුදුපිළිමය

i. රේරුකානේ වන්දවීමල මහ නාහිමි

රයිගම් කෝරළයේ රේරුකාන ගමෙහි උපත ලද රූබෙල් ගුණවර්ධන කුමරු බුරුම ජාතික යු. විනයාලංකාර හිමියන් වෙතින් රේරුකානේ වන්දවීමල නමින් පැවිදි විය. පසුව බුරුම රටට වැඩම කොට ත්‍රිපිටකය හා බුරුම භාෂාවත් මනාව ඉගෙන ගෙන එහිදී ම උපසම්පදාව ලබා පසු කලකදී ලංකාවට වැඩම කළේය.

ඉතා වාමි, අල්පේච්ඡ ජීවිතයක් ගත කළ උන්වහන්සේ ඉතා නිහතමානීව දිව් ගෙවූ බව ප්‍රකට ය.

බෞද්ධයාගේ දහම් දැනුම වර්ධනය කිරීම සඳහා ග්‍රන්ථ රැසක් ම උන්වහන්සේ අතින් රචනා විය. පාරමිතා ප්‍රකරණය, පොහොය දිනය, ධර්ම විනිශ්චය යන ග්‍රන්ථ ඉන් කිහිපයකි.

1997 ජූලි 04 වන දින අපවත් වූ උන්වහන්සේගේ අදාහන කටයුතු ද ඉතා වාමි ආකාරයට සිදු කෙරිණි.

පිළිතුර සමස්තයක් ලෙස සලකා ලකුණු පිරිනමන්න.

(ලකුණු 05 යි)

ii. කලාත්මක මිත්තනා

කලාත්මක මිත්තනා යනු යහපත් මිත්‍රයන් ඇසුරු කිරීමයි. මෙහිදී සැලකිලිමත් විය යුත්තේ මිත්‍රයාගේ වයස හෝ තරාතිරම නොව ගතිගුණ කෙරෙහිය. ඔවුන් සතු සද්ධා, සීල, චාග, පඤ්ඤා යන ගුණ ධර්ම තම ජීවිතයට සමීප කර ගැනීම කලාත්මක මිත්‍රයන්ගේ ආශ්‍රය තුළින් අපේක්ෂා කර ගත යුතු ප්‍රමුඛ කරුණයි.

පිළිතුර සමස්තයක් ලෙස සලකා ලකුණු පිරිනමන්න.

(ලකුණු 05 යි)

iii. සද්ධර්ම රත්නාවලිය

"සද්ධර්මය නමැති මිණිකැට ඇමිණූ මාලය" යන අරුත ගෙන දෙන සද්ධර්ම රත්නාවලිය කෘතිය ධර්මසේන නම් හිමි නමකගේ නිර්මාණයකි. දඹදෙණි සාහිත්‍ය යුගයේදී මෙම ග්‍රන්ථය රචනා කොට ඇත. ධම්මපදයට ලියූ අටුවාව වන පාලි ධම්මපදට්ඨකථාව ඇසුරින් මෙම ග්‍රන්ථය සම්පාදනය කර ඇතත් එහි පළානුගත පරිවර්තනයක් නොවන බව ප්‍රකටය. ගැමි වහරට සමීප වූ උපමා උපමේයයන් බහුලව යොදා ගනිමින් පොදු බොද්ධ මහජනයාගේ යහපත උදෙසා මෙම ග්‍රන්ථය සම්පාදනය කර ඇත. ඉන් ගැමි ජීවිතයේ සුවඳ වහනය වේ.

පිළිතුර සමස්තයක් ලෙස සලකා ලකුණු පිරිනමන්න.

(ලකුණු 05 යි)

iv. බුදු පිළිමය

බුද්ධ ප්‍රතිමාව ක්‍රි.පූ පළමුවන සියවසේ කණිෂ්ඨ රාජ්‍ය සමයේදී නිර්මාණය වී ඇතැයි සැලකේ. ශ්‍රී ලාංකික රෝම කලාවේ ආභාසය ලබා ගන්ධාරයේදී බුද්ධ ප්‍රතිමා නිර්මාණය කර ඇති බව විශාරදයින්ගේ මතයයි. හිටි පිළිම, හිඳි පිළිම, සැතපෙන පිළිම හෙවත් ඔන් පිළිම වශයෙන් පිළිම වර්ග තුනක් වේ. ත්‍රිවිධ වෛතසය අතුරින් තුන් වැන්න බුද්ධ ප්‍රතිමාව වේ. බුදු පිළිමයේ පසු කාලීන සංවර්ධනයේදී විවිධ මුද්‍රා හා ආසන නිර්මාණය විය

පිළිතුර සමස්තයක් ලෙස සලකා ලකුණු පිරිනමන්න.

(ලකුණු 05 යි)